

УЖГОРОД

День захисника та захисниці України цього року відзначаємо з особливими почуттями: гордості – за наш відважний народ, надії – за світле майбутнє рідної держави.

У цьому переліку немає страху – попри безжалюсний терор ворогів-окупантів, які хочуть відібрати нашу волю і незалежність.

Символічно, що цього дня ми відзначаємо й Покрову Пресвятої Богородиці, яка оберігає нас у цій священній боротьбі, та День українського козацтва. Дивно, що ворог досі не збагнув, що нащадки відважних українських козаків не віддадуть рідну землю, за яку століттями боролись і наші пращури.

Бути єдиними – головне завдання сьогодні, аби вже невдовзі привітати одне одного з найочікуванішою Перемогою!

Віримо в Збройні Сили України, дякуємо нашим захисникам і захисницям за мужність, відвагу, самовідданість і жертвність! Слава Україні! Слава її Героям!

Ужгородський міський голова Богдан Андріїв

НЕ НЕХТУЙТЕ СИГНАЛАМИ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ!

– Цього тижня російський агресор завдавав масованих ударів по території України – пошкоджено об'єкти критичної інфраструктури, є загиблі серед мирного населення. Укотре наполегливо прошу ужгородців не нехтувати сигналами повітряної тривоги.

– Дитячі садочки міста продовжують роботу у звичному режимі;

– Усі підрозділи Ужгородської міської ради, комунальні служби працюють у посиленому режимі;

– Віримо у Збройні Сили України, віримо у нашу Перемогу! – звернувся до ужгородців міський голова Богдан Андріїв.

ОСІННІ КВІТИ ТРАДИЦІЙНО ПРИКРАШАЮТЬ ВУЛИЦІ УЖГОРОДА

Різнобарвні хризантеми, які доповнюють багаторічні рослини та вічнозелені кущі, комунальники висадили на площах Поштової, Дружби народів, Богдана Хмельницького, Народній, транспортному колі на перехресті вулиць Миколи Бобяка-Капушанської-Тиводара Легоцького та на інших клумбах міста. Яскраві квіти радують ужгородців та гостей нашого міста.

Війна – не привід забути про красу, тож спільно наближаємо перемогу і запасемося натхненням для відбудови України!

На засіданні виконкому Ужгородської міської ради, яке відбулося на початку робочого тижня, першочергово підтримали Програму забезпечення виконання рішень суду та виконавчих документів на 2023-2025 роки.

ПРОГРАМУ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ В УЖГОРОДІ

погодили на засіданні виконкому Ужгородської міськради

Програму розроблено для забезпечення належного виконання зобов'язань, покладених на органи місцевого самоврядування та недопущення негативних наслідків, пов'язаних із неможливістю реалізації своїх повноважень окремими головними розпорядниками бюджетних коштів у зв'язку із стягненнями, що є наслідком наявності відповідних рішень судів та виконавчих документів. Завдання Програми зводиться до вирішення питання щодо погашення заборгованості, яка може виникнути за судовими рішеннями, виконавчими документами, відповідальність за виконання яких несуть органи місцевого самоврядування. Її ще внесуть на розгляд сесії міської ради.

Також на засіданні проголосували за Програму розвитку туризму та формування позитивного інвестиційного іміджу м. Ужгород на 2023-2025 роки, у подальшому її також розглянуть на сесії міської ради.

Програма спрямована на реалізацію заходів за напрямками:

- рекламування туристичного іміджу м. Ужгорода за межами міста і країни;

- розміщення на офіційному сайті міста переліку ресурсних пропозицій інвестиційних проєктів у туризмі та рекреації, переліку вільних площ, придатних для розміщення туристичних об'єктів;
- проведення інформаційних туристичних заходів спільно з підприємствами та організаціями міста з метою формування позитивного туристичного іміджу міста, його пропаганди в Україні та за кордоном.

- формування і постійне оновлення банку даних інвестиційних пропозицій, проєктів в галузі туризму та рекреації;

- залучення міжнародних програм технічної допомоги та коштів фінансових і неурядових організацій до фінансування інвестиційних проєктів.

Погодили на засіданні виконкому і Програму підтримки підприємництва та релокації бізнесу в м. Ужгород на 2023-2025 роки, документ також внесуть на розгляд сесії міської ради.

Основними завданнями щодо підтримки малого і середнього підприємництва є:

- планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів у сфері господарської діяльності, ухвалення їх та здійснення відстеження результативності ухвалених регуляторних актів;

- постійне оновлення електронних реєстрів регуляторних актів та забезпечення доступу до них суб'єктів підприємництва, громадськості;

- промоційна підтримка місцевого виробника (створення, придбання, виготовлення і друк промоційних матеріалів);

- надання підтримки підприємницькій ініціативі безробітних, в тому числі молоді;

- стимулювання створення нових робочих місць суб'єктами малого підприємництва, які ведуть діяльність у пріоритетних видах економіки;

- залучення суб'єктів підприємницької діяльності до участі у тендерах для постачання (надання) продукції, товарів, робіт, послуг бюджетним установам міста;

- проведення інформаційних семінарів із залученням незайнятого населення до підприємницької діяльності;

- проведення ярмарків вакансій, днів відкритих дверей для випускників, молоді;

- організація навчання за програмою «Підприємець-початківець»;

- створення умов для розвитку ринку ІТ на території міста через організацію навчальних заходів (курсів, семінарів, форумів, обговорень тощо)

та виявлення корупції – прийом повідомлень і скарг в електронній формі здійснюється за прямим посиланням на сайті Ужгородської міської ради – <https://radauzhgorod.gov.ua/protydiya-korupsiyi> або за електронною адресою viddipzk@rada-uzhgorod.gov.ua відділу з питань запобігання та виявлення корупції.

Затвердили і положення про роботу скриньки для повідомлень і скарг з питань запобігання та виявлення корупції в Ужгородській місь-

партаменту патрульної поліції. Після погодження проєктно-кошторисної документації підприємець має оформити паспорт прив'язки тимчасової споруди (павільйону) в управлінні містобудування та архітектури; отримати дозвіл на проведення робіт з порушення цілісності об'єктів благоустрою; укласти договір на користування конструктивними елементами благоустрою з департаментом міської інфраструктури; після розміщення

автобусної зупинки передати, а департамент міської інфраструктури має прийняти автобусну зупинку у комунальну власність та облікувати її.

Погодили на засіданні виконкому і Програму фінансової підтримки комунальних підприємств міста Ужгород на 2023-2025 роки, у подальшому її внесуть на розгляд сесії міської ради.

Комунальне господарство міста сьогодні обслуговують 13 підприємств, зокрема:

- комунальне підприємство «Комунальне шляхово – експлуатаційне підприємство» (утримання доріг, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ тощо);

- комунальне підприємство «Ужгородський комбінат комунальних підприємств» (утримання кладовищ та надання ритуальних послуг);

- комунальне підприємство «Парк культури та відпочинку «Під замком» (організація дозвілля населення та утримання території парку);

- комунальне підприємство «Водоканал м. Ужгорода» (централізоване водопостачання та водовідведення);

- комунальне підприємство «Ужгородліфт» (забезпечення безпечної та безпечної роботи ліфтів);

- комунальне підприємство «КАТП-072801» Ужгородської міської ради (санітарне очищення міста та утримання міського сміттєзвалища ТПВ);

- комунальне підприємство «Архітектурно-планувальне бюро» Ужгородської міської ради (підготовка вихідних даних та проєктної документації на об'єкти нового будівництва, розширення, реконструкція, капітальний ремонт існуючих будівель та комплексний благоустрій території);

- комунальне підприємство «Лікарняна аптека» (забезпечення міської клінічної лікарні медикаментами, задоволення потреб населення, установ охорони здоров'я, підприємств та організацій в медико-фармацевтичній продукції, лікарських засобів, виробів медичного та санітарно-гігієнічного призначення);

- комунальне підприємство «Ужгородська міська друкарня» (насичення регіонального ринку товарами та послугами для більш повного задоволення потреб населення та юридичних осіб поліграфічною продукцією);

- комунальне підприємство «Ужгородський муніципальний транспорт» (забезпечення функціонування та розвитку міського пасажир-

для молоді.

Типовий договір про організацію, функціонування та обслуговування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в Ужгороді затвердили на засіданні виконкому – у ньому чітко прописані права та обов'язки сторін.

Також члени виконкому проголосували за те, щоб укласти договір про організацію, функціонування та обслуговування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в Ужгороді із ТОВ «КМС», яке стало переможцем конкурсу.

Затвердили на цьоготижневому виконкомі у новій редакції і Положення про роботу «гарячої» телефонної лінії з питань запобігання та виявлення корупції в Ужгородській міській раді та її виконавчих органах.

Так, прийом телефонних дзвінків на «гарячу» телефонну лінію проводиться в робочі дні від 8:30 до 17:30, у п'ятницю – від 8:30 до 15:00 (за винятком святкових і вихідних днів) за номером телефону +38 050 42 888 45.

Затвердили Положення про роботу електронної скриньки для повідомлень і скарг з питань запобігання

кій раді та її виконавчих органах, яка працює на першому поверсі, у фойє адміністративної будівлі Ужгородської міської ради за адресою: пл. Поштова, 3, Ужгород. Прийом повідомлень і скарг в письмовій формі здійснюється за викиданням повідомлення у скриньку в робочі дні від 8:30 до 17:30, у п'ятницю – від 8:30 до 15:00 (за винятком святкових і вихідних днів). Вилучення із скриньки відбувається щоденно.

Функціонування «гарячої» телефонної лінії, електронної скриньки для повідомлень і скарг, а також скриньки для повідомлень і скарг з питань запобігання та виявлення корупції забезпечує відділ з питань запобігання та виявлення корупції.

Крім того, затвердили на засіданні виконкому Порядок організації обліку бездомних осіб, відновлення документів та реєстрації місця проживання осіб у секторі обліку та нічне перебування бездомних осіб Ужгородського міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг). Встановили, що дозвіл на реєстрацію місця проживання надається за адресою сектору обліку та нічне перебування бездомних осіб – м. Ужгород, вул. Грибоєдова, 20 В.

Також затвердили склад робочої групи з питань реєстрації місця проживання бездомних осіб та положення про неї.

ФОП Аванян Меліне погодили на засіданні виконкому розміщення автобусної зупинки в комплексі з торговим павільйоном на вул. Климента Тімірязєва, б/н.

Підприємець повинен розробити проєктно-кошторисну документацію автобусної зупинки в комплексі з торговим павільйоном, погодити її з департаментом міської інфраструктури, управлінням містобудування та архітектури, Управлінням патрульної поліції в Закарпатській області Де-

Міський голова Богдан Андрій, депутатський корпус Ужгородської міської ради, виконавчий комітет висловлюють щирі співчуття із приводу смерті **Василя Лінтура – колишнього заступника голови Ужгородського міськвиконкому, першого заступника голови Закарпатської обласної державної адміністрації.**

Розділяємо біль втрати із рідними і близькими Василя Петровича. Світла пам'ять про нього залишиться назавжди у наших серцях.

ПОНАД 40 МУНІЦИПАЛІТЕТІВ НІМЕЧЧИНИ ВИСЛОВИЛИ ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ У ВСТАНОВЛЕННІ НОВИХ ПАРТНЕРСТВ З УКРАЇНОЮ

В Аусбургу обговорювали розширення побратимської мережі українських та німецьких територіальних громад

яке організовує та доправляє вантажі в Ужгород. Під час дводенної, 12 і 13 жовтня, конференції в Аусбургу

мад, а також активізацію їхньої партнерської роботи. До слова, із початку російської агресії ще 14 партнерств було додано через

висловили зацікавленість у встановленні нових партнерств з Україною. Мережа, яка постійно зростає, наразі складається з 87 муніципальних зв'язків, що надзвичайно важливо у час війни.

Під час панельних дискусій та доповідей фахівців розглянули діяльність німецько-українських муніципальних партнерств з точки зору її важливості для відбудови України, інтеграції до ЄС, а також муніципальні мережі на рівні ЄС. Також пройшов «Ярмарок можливостей», де представили інструменти підтримки для фінансування та впровадження спільних партнерських проектів.

У межах конференції вже вдруге відбувся круглий стіл німецьких та українських бургомістрів і міських голів у співпраці з Асоціацією міст Німеччини (Deutscher Städtetag) та Асоціацією міст України.

обговорювали розширення побратимської мережі українських та німецьких територіальних гро-

спеціальну ініціативу «Солідарне партнерство з Україною», і понад 40 муніципалітетів Німеччини

у співпраці з Асоціацією міст Німеччини (Deutscher Städtetag) та Асоціацією міст України.

Зміцнення німецько-українських відносин загалом і на муніципальному рівні зокрема було основною темою п'ятої німецько-української конференції партнерств за участі бургомістрів та міських голів, представниць і представників громад Німеччини і України, що підтримують партнерські відносини.

Організатором заходу виступили Engagement Global з її Сервісною службою «Міста в Єдиному Світі» за дорученням Міністерства економічної співпраці та розвитку Німеччини.

У складі делегації Ужгородської міської ради – міський голова Богдан Андрійів, секретар міської ради Арсен Мелкумян, заступник міського голови Вадим Борець та депутат міської ради Володимир Мильо.

Нагадаємо, обласний центр Закарпаття має давні партнерські стосунки із Дармштадтом, саме це німецьке місто із перших днів війни надає суттєву гуманітарну допомогу – продуктами, водою, засобами гігієни тощо. І зараз залишилося чи не єдиним,

Заклучний концерт XIX Міжнародного фестивалю класичної та сучасної музики "Музичне сузір'я Закарпаття" відбудеться 16 жовтня в Ужгороді, у залі обласного художнього музею ім. Й. Бокшая

Програма концерту «Музика Срібної Землі» складається із творів композиторів-закарпатців, виконувати які запросили кращих музикантів Ужгорода та Львова.

Початок концерту – 16:00.

36 звернень – від ужгородців, організацій, установ, депутатів міськради – розглянули днями на засіданні комісії з безпеки дорожнього руху та координації роботи автотранспорту під головуванням заступника міського голови Василя Пинзенника.

Члени комісії погодили, зокрема, організацію дорожнього руху та облаштування парковки біля об'єкту будівництва на вул. Миколи Бобяка, 16. Також погодили організацію дорожнього руху на вул. Миколи Добролюбова – від вул. Закарпатської до вул. Зореслава; на вул. Льва Толстого, 33 (облаштування паркувальних місць на прибудинковій території) та 42; на вул. Івана Котляревського, 10а; на вул. Олексія Бестужева-Рюміна, 7; вул. Кошицькій, 1в; зміну до схеми організації дорожнього руху на Слов'янській наб. (вул. Михайла Драгоманова); на вул. Юрія Гагаріна – Василя Верещакіна (вул. Юрія Гагаріна, 28 г) – заявники із цих питань ще мають погодити схеми орга-

ної стрілки на світлофорному об'єкті на вул. Олександра Грибоєдова – вправо з вул. Олександра Грибоєдова на вул. Собранецьку в бік аеропорту. Департамент міської інфраструктури має нанести відповідну дорожню розмітку, розробити схему організації дорожнього руху та погодити з управлінням патрульної поліції

в Закарпатській області.

Розглянувши колективне депутатське звернення та звернення Закарпатського регіонального центру соціально-трудова реабілітації «Вибір», члени комісії погодили облаштування паркувального місця для людей з інвалідністю на автостоянці на вул. 8-го Березня, 46. Тут нанесуть відповідну дорожню розмітку й облаштують дорожній знак. Підтримали й облаштування інформаційних табличок на розі вул. Цегольнянської – Підгірної та Цегольнянської – Миколи Гоголя.

Підтримали облаштування парковки на вул. Собранецькій, 73 – заявник має розробити схему облаштування автопарковки з паркуванням автомобілів паралельно до проїжджої частини із збереженням тротуару для руху пішоходів. Крім того, комісія погодила перенесення за рахунок заявника автобусної зупинки на вул. Собранецькій від будинку № 73 на зелену зону між будинками № 75-77 – у цьому випадку заявник має розробити та погодити схему організації дорожнього руху з управлінням патрульної поліції в Закарпатській області та департаментом

ПОНАД ТРИ ДЕСЯТКИ ЗВЕРНЕНЬ РОЗГЛЯНУЛИ НА ТРАНСПОРТНІЙ КОМІСІЇ В УЖГОРОДСЬКІЙ МІСЬКРАДІ

міської інфраструктури.

Члени комісії не заперечували щодо облаштування автобусної зупинки на вул. Юрія Гагаріна, 52 – за умови погодження її облаштування з Баранинською ОТГ, оскільки земельна ділянка, на якій пропонується облаштування цієї зупинки, належить до цієї територіальної громади.

Низку звернень члени комісії не підтримали. Відмовили:

- в облаштуванні автостоянки на вул. Тараса Шевченка, 42 (біля ЗДО № 30),
- в облаштуванні висотного обмежувача руху на вул. Олексія Маресьєва, 1,
- в облаштуванні обмежувача руху (шлагбаума) на вул. Олександра Радищева,
- в облаштуванні дорожніх знаків «Зупинка заборонена» при в'їзді/виїзді з двору будинку № 22 на вул. Шумній,
- в облаштуванні паркувального місця на вул. Івана Лобачевського, 43,
- в облаштуванні переривчастої лінії на вул. Минайській, 16,
- в облаштуванні обмежувачів руху по вул. Дмитра Климпуша, 2.

Значну кількість звернень відправили на доопрацювання:

- щодо облаштування обмежувачів руху у дворі будинку № 175 на вул. Капушанській,
- щодо облаштування дорожніх знаків "Зупинка заборонена" на просп. Свободи від № 3 до № 49,

- щодо облаштування обмежувачів руху на вул. Яроцькій – Олександра Фединця,

- щодо облаштування дорожніх знаків на алеях Боздоського парку,

- щодо облаштування обмежувачів руху на вул. Олександра Богомольця,

- щодо облаштування дорожніх знаків про заборону паркування на вул. Небесної Сотні (заїзд до навчального закладу),

- щодо заборони паркування на вул. Капушанській (від вул. Андрія Новака до просп. Свободи),

- щодо облаштування обмежувача руху при в'їзді до будівлі по вул. Льва Толстого, 27а,

- щодо облаштування дорожнього знаку та нанесення дорожньої розмітки на вул. Юрія Гагаріна,

- щодо облаштування пішохідного переходу та відповідних дорожніх знаків на вул. Закарпатській, 45 і облаштування дорожніх знаків на вул. Олексія Довбуша – Михайла Салтикова-Щедрина – Яблуневій.

З приводу організації транспортного сполучення мікрорайону «Червениця» та облаштування автобусних зупинок на вул. Собранецькій – відділ транспорту поінформував, що наразі ніхто з перевізників не зголосився до участі в конкурсі на перевезення у цьому мікрорайоні. Враховуючи це, вирішили, що зараз нема доцільності для облаштування тут зупинок, до цього питання повернуться, коли запрацює автобусний маршрут.

Юні велолюбителі зібралися минулої суботи в Ужгороді у Боздоському парку – тут відбулося сімейне свято велоспорту та здорового відпочинку для дітей та молоді «ВЕЛОЛІДЕР». Ці дитячі перегони – ювілейні, адже проходили вже вдесяте.

ЮВІЛЕЙНИЙ «ВЕЛОЛІДЕР» ЗІБРАВ ПОНАД 50 УЧАСНИКІВ

Турнір уже традиційний і проводять його для пропагування активного відпочинку та здорового способу життя, зміцнення традицій сімейного відпочинку, привертання уваги громадськості до безпеки дітей та дорослих під час велопогулянок у місті, загалом популяризації велоспорту, велокультури. Свято, яке мало відбутися ще у вересні, до Дня міста, але через негоду було перенесено, зібрало понад 50 учасників з Ужгорода та Мукачева, а також дітей-переселенців із Харкова.

Змагались окремо дівчатка та хлопчики в трьох вікових категоріях: «Садок» (3-6 років); «Школа їзди» (9-12 років), «Крос-кантрі» (7-12 років).

Привітав учасників, організа-

торів турніру, батьків та всіх присутніх міський голова Ужгорода Богдан Андрійів, він також вручив грамоти та медалі переможцям у наймолодшій віковій категорії 3-6 років. За популяризацію здорового способу життя, активного дозвілля Богдан Євстафійович подякував організаторам, особисто керівнику ГО «Велосипедно-туристичний клуб «ЛІДЕР» Миколі Щадею.

Нагадаємо, організатори турніру – КОДЮСШ «Спартак», ГО «Велосипедно-туристичний клуб «ЛІДЕР», ГО «Федерація велоспорту ЗАКАРПАТТЯ» за підтримки управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради, ВПГО «НОК України» в Закарпатській області, а також спонсорів і партнерів.

200 УЧНІВ ІЗ 17 ШКІЛ МІСТА ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ПЕРШОСТІ УЖГОРОДА З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ

Змагання серед закладів загальної середньої освіти (учні 2010 р.н. і молодші) відбулися 5 жовтня на стадіоні «Авангард», взяли в них участь близько 200 учнів 17 шкіл міста. Визначали переможців як в індивідуальному, так і в командному заліках.

ліцей «Лідер»), другою – Анастасія Пузакулич (СЗОШ № 4), а перемогу святкувала – Поліна Неймет (УСЗОШ № 2).

Із метання м'яча на дальність серед юнаків третє призове місце виборов Михайло Ленарт (УЗОШ № 20 – ліцей «Лідер»), друге – Максим Михайлюк (УСЗОШ № 2), перше – Микита Журавльов (УЗОШ № 19). Серед дівчат на третє місце «метнула» м'яч Катерина Шовак (УЗОШ №

такіади школярів міста, тому за підсумками визначили відповідний рейтинг команд закладів загальної середньої освіти:

- 1 місце – Класична гімназія
- 2 місце – УЗОШ № 8
- 3 місце – УСЗОШ № 2
- 4 місце – Лінгвістична гімназія
- 5 місце – СЗОШ № 4
- 6 місце – УЗОШ № 9
- 7 місце – УЗОШ № 7

8, другою була – Ніколетта Гладішева (УЗОШ № 8, а перемогла Крістіна Немеш (УЗОШ № 9).

Усіх призерів нагородили грамотами та медалями від управління у справах культури, молоді та спорту й управління освіти Ужгородської міської ради.

Організатори додають: змагання з легкої атлетики входять до програми спар-

8 місце – УЗОШ № 15
 9 місце – УЗОШ № 20 – ліцей «Лідер»
 10 місце – УЗОШ № 19
 11 місце – УСЗОШ № 3
 12 місце – УЗОШ № 12
 13 місце – НВК «Гармонія»
 14 місце – УЗОШ № 10
 15 місце – багатопрофільний ліцей «Інтелект»
 16 місце – ужгородська гімназія № 13
 17 місце – УЗОШ № 6.

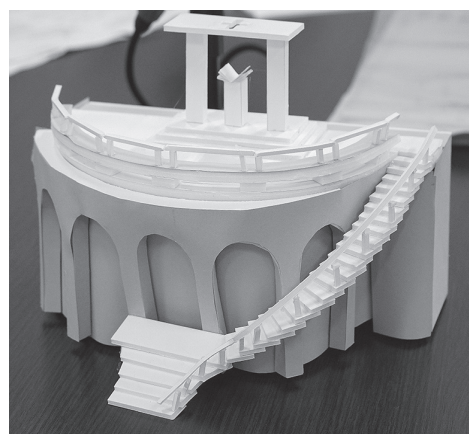
МАКЕТ МАЙБУТНЬОГО ПАМ'ЯТНИКА «АРКА ВШАНУВАННЯ БОЖОГО СЛОВА» НА СЛОВ'ЯНСЬКІЙ НАБЕРЕЖНІЙ

на засіданні науково-художньої ради представив проєктант

Проект спорудження пам'ятника «Арка вшанування Божого Слова» на Слов'янській набережній розглянули цього тижня на засіданні науково-художньої ради Ужгородської міськради під керівництвом заступника міського голови Василя Гомоная.

Ще у 2021 році рішення про погодження Української Євангельської Церкви спорудження за власні кошти пам'ятника на честь єпископів Української Євангельської Церкви Василя Райчинця (19.10.1952 – 04.07.2020) та Мукачівської греко-католицької єпархії Мілана Шашіка (17.09.1952 – 14.07.2020) ухвалили на засіданні виконавчого комітету.

Цього ж вівторка на засіданні науково-художньої ради проєктант представив макет майбутнього пам'ятника. Розповів, що основним завданням поставили собі якомога легше вписати пам'ятник з оглядовим майданчиком у набережну, щоб він не викликав дисгармонії і не привертав велику увагу, разом із тим не був копією інших пам'ятників. Про ідею зведення пам'ятника, яким він має бути, що враховували під час проєктування, онлайн розповів син єпископа Василя Райчинця Федір.

Заслухавши всі сторони, розглянувши проєкт та обговоривши його, члени науково-художньої ради підтримали його із урахуванням пропозицій, які висловили щодо форми і пропорцій пам'ятника.

КОРОТКО

Технічні паспорти вивісок, що знаходяться у межах історичної забудови центральної частини Ужгорода, надання висновків щодо паспортів опорядження фасадів розглянули днями на засіданні Органу з питань охорони культурної спадщини.

12 технічних паспортів вивісок погодили. Через невідповідність порядку встановлення вивісок відмовили у погодженні 7 технічних паспортів вивісок, ще двох заявників запросять на чергове засідання Органу з питань охорони культурної спадщини, щоб розглянути технічні паспорти у їх присутності.

Розглянувши робочий проєкт «Реконструкція з розширенням будівлі гаражу під торговельну будівлю по пл. Корятовича, 7/5 в м. Ужгороді», рекомендували доопрацювати його, додавши візуалізацію об'єкта щодо вулиць та сусідніх будівель. Доопрацьований проєкт розглянуть на черговому засіданні Органу.

«Паспорт опорядження фасаду будівлі з вбудованими комерційними приміщеннями з окремими входами, по вул. Фединця, буд. 12 А, в м. Ужгороді» вирішили не рекомендувати до реалізації.

ОГОЛОШЕННЯ

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Свідоцтво про право власності на житло, видане 27.01.1999 р. Виконавчим комітетом Ужгородської міської ради на квартиру, що знаходиться за адресою: м. Ужгород, вул. Лермонтова, 7"а"/2; яка належить на праві приватної, спільної, сумісної власності гр. Куштану Михайлу Петровичу, дружині Куштан Любові Йосипівні; Свідоцтво видане згідно рішення № 3 від 27 січня 1999 р.; записане 09 березня 1999 р. в реєстрову книгу за № 14785.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ У РОТАРІ-ПАРКУ

Як ми вже інформували, обласний центр Закарпаття став одним із чотирьох пілотних міст заходу України, які долучилися до проєкту «Прозора та партисипативна система інвентаризації зелених зон в Україні: iTree4UA». Крім Ужгорода, подібні польові дослідження провели також у Новому Роздолі на Львівщині, Демидові на Рівненщині та Бережанах на Тернопільщині.

Лісової Служби США, розповіла, що їхня організація вже понад 10 років займається збереженням довкілля, просуванням засад сталого розвитку в громадах і збереженням зелених зон. Другий рік поспіль впроваджують проєкт щодо оцінки екосистемних послуг зелених зон міст.

«Дуже часто люди звикли думати, що цінність дерев суто у деревині. Але насправді це не так, бо їхня цінність є значно ширшою. Це і певні соціокультурні, екосистемні послуги – те, що забезпечує нам якісний відпочинок, є джерелом натхнення. Це ті зони, які очищують повітря, поглинають вуглекислий газ, допомагають пом'якшити наслідки зміни клімату, регулювати водний стік тощо. Тому ми потребуємо певних інструментів, щоб оцінити цінність дерев, зелених зон або у певних одиницях виміру, або у грошовому

еквіваленті – людині так легше сприймати інформацію. Одним із таких інструментів є iTree Eco – програмний застосунок для збирання даних з окремих дерев», – зазначила пані Олена.

Детально про те, як в Ужгороді проводили збір польових даних, розповіла представниця ГО «Форза», координаторка проєкту «Прозора та партисипативна система інвентаризації зелених зон в Україні: iTree4UA» Наталія Волошина.

Проєкт, за її словами, полягає в тому, щоб адаптувати систему оцінки екосистемних послуг, які надають зелені зони, для України. Програма розроблена у США, діє в усьому світі, а пілотна інвентаризація була покликана відпрацювати систему.

Так, до роботи зі збору польових даних в Ужгороді долучилися загалом 88 людей. Волонтери і волонтерки, їх було 72, працівники відділу благоустрою департаменту міської інфраструктури Ужгородської міської ради, а також містяни і переселенці, працювали у Ротарі-парку 8 та 15 липня. Зокрема, фіксували дерева за низкою параметрів: діаметр, загальна висота, висота стовбура, висота, ширина і стан крони та її освітленість. Числові показники – 189 дерев у Ротарі-парку (хоч їх там більше) – внесли у систему iTree Eco, результатом чого став звіт про оцінку

представили в міській раді

цієї зеленої зони та екосистемних послуг, які вона надає.

За словами пані Наталії, отримали результати різних екосистемних послуг, які надає сукупність цих дерев, а також результати кожного дерева окремо. Протягом року усі ці 189 дерев надають місту вигоду на понад 70 тис. грн, а їхня відновна вартість – більше ніж 8 млн грн.

Загалом у Ротарі-парку отримали такі дані:

- Площа, вкрита деревами та кущами: 1,706 га
- Загальна листкова площа крон: 11,4 га

- Найбільш поширені породи дерев: гіркокаштан звичайний, катальпа яйцелиста, ясен зелений
- Частка дерев діаметром менше 15 см (тонкі молоді дерева): 11,6%

- Видалення забрудників повітря: 106,4 кг/рік (23,8 тис. грн/рік)
- Зберігання вуглецю: 139,8 метричних тонн (773 тис. грн.)

- Уловлювання (секвестрація) вуглецю: 3,2 метричні тонни (17,8 тис. грн/рік)
- Продокування кисню: 8,6 метричних тонн/рік

- Запобігання поверхневим стокам: 417,8 тисяч кубометрів/рік (28,7 тис. грн/рік).

Через повітряну тривогу обговорення результатів оцінки дерев провели в укритті. Опісля повернулися до міської ради, де представникам кількох ужгородських шкіл №№4, 5, 6, 7, 15 та 17, які взяли участь в обговоренні, подарували ялівці й туї – їх висадять біля навчальних закладів.

В УЖГОРОДІ – ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА ЗВІТІВ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

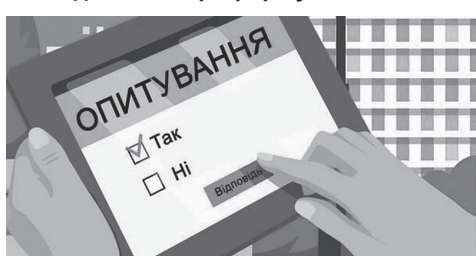
До 10 листопада, відповідно до розпорядження міського голови, триватимуть громадські обговорення містобудівної документації та звітів про стратегічну екологічну оцінку:

- детального плану території, обмеженої вулицями Загорською, Закарпатською, Собранецькою та площею Віталія Постолакі;
- внесення змін в детальний план території, обмеженої вулицями Марка Черемшини, Мистецькою, Василя Стефаніка, Степанівською та об'їзною дорогою;
- внесення змін у детальний план території, обмеженої вулицями Лісною, Собранецькою, Об'їзною дорогою та територією лісів.

Пропозиції та зауваження надсилати на адресу: м. Ужгород, вул. Небесної Сотні, 4, управління містобудування та архітектури, тел.: 61-71-03 або на e-mail: architect@rada-uzhgorod.gov.ua із зазначенням прізвища, імені, по батькові та адреси особи, яка їх подає.

ЗАПРОШУЄМО УЖГОРОДЦІВ УЗЯТИ УЧАСТЬ У СОЦІОЛОГІЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ ЩОДО ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ У МІСТІ

Опитування проводиться для отримання громадської думки і визначення ефективності поводження з відходами на території Ужгорода, зокрема якості послуги з поводження з твердими побутовими відходами, виявлення проблем та потреб жителів міста, для можливості удосконалення надання цієї послуги та визначення шляхів подальшого реформування системи поводження з відходами.

Дослідження проходить у межах реалізації проєкту «Внесок у стале поводження з муніципальними відходами у м. Ужгород», що реалізовується за підтримки Федерального міністерства економічної співпраці та розвитку Німеччини.

Опитування відбувається через заповнення анкети та має зайняти не більше 5 хвилин. Дослідження проводиться у жовтні-листопаді 2022 року на умовах повної анонімності.

Посилання щодо опитування респондентів за допомогою електронної форми: <https://forms.gle/vKGS5Jme4DBo1QM6>

ЯК РЕАЛІЗОВУВАТИМУТЬ СПІЛЬНИЙ ІЗ ДАРМШТАДОМ ПРОЄКТ ЩОДО ПОВОДЖЕННЯ З МУНІЦИПАЛЬНИМИ ВІДХОДАМИ

обговорили у міськраді Ужгорода

Перша ознайомча робоча зустріч у межах реалізації проєкту «Внесок у стале поводження з муніципальними відходами у м.Ужгород» відбулася днями в міськраді з представниками ДП «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства», які стали переможцями у тендері на надання послуг.

У зустрічі взяли участь начальниця управління міжнародного співробітництва та інновацій Ужго-

«КШЕП» Олександр Тесленко, директор КП «Комунальне автотранспортне підприємство-072801» Василь Грамотник.

«Науково-дослідного та конструкторсько-технологічного інституту міського господарства», провідним інженером проєктувальником, кандида-

том технічних наук Ігорем Сатіним. Пан Ігор має досвід успішних проєктів із ЮНІСЕФ Україна, KfW-банк, ЄБРР, ЄІВ, USAID, тож обмінялися думками, як реалізовуватимуть проєкт в обласному центрі Закарпаття, на що акцентуватимуть увагу першочергово.

Нагадаємо, проєкт «Внесок у стале

поводження з муніципальними відходами у м.Ужгород» реалізується у межах програми «Сталий місцевий розвиток через партнерські проєкти», який фінансують та координують німецькі Федеральне Міністерство економічного співробітництва та розвитку і ТзОВ Engagement Global – Служба ініціатив розвитку. Ужгород впроваджує цей проєкт у співпраці із німецьким містом-побратимом Дармштадтом.

Насамперед, як наголошили, значну увагу приділять аналізу поводження з відходами, котрі підлягають біологічному розкладу, полігону твердих побутових відходів у с.Барвінок на Ужгородщині, перспективи його подальшої експлуатації або рекультиватії. Також проведуть опитування ужгородців щодо поводження з відходами.

Онлайн поспілкувалися із заступником директора ДП

родської міськради Вікторія Тарахонич, начальниця відділу благоустрою департаменту міської інфраструктури Оксана Пайда, начальниця відділу грантової роботи та інновацій Мирослава Іванчик, голова громадської організації «Партнерське об'єднання «Ужгород-Дармштадт», менеджерка проєкту «Внесок у стале поводження з муніципальними відходами в м. Ужгород» Вікторія Сіньо, керівник КП

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ЯК У МІСТІ ВІДКРИЛИ ЗАВОД ПОРЦЕЛЯНИ Й КЕРАМІКИ

Іноді навіть звичайна тарілка може розказати цілу історію. Нашу ж нинішню історію розкажуть не лише тарілки, а й кахельні печі, садові скульптури та маскарони – все, що виготовляли на Унгарському заводі порцеляни й кераміки у кінці XIX століття. Цей завод діяв дуже недовго, всього 8 років. Хтозна, якби не пожежа, можливо, він би перетворив наше місто на всесвітньовідомий центр кераміки та порцеляни. Чому цього не сталося і що встигло залишити по собі підприємство – читайте далі.

У січні 1883 року у великій залі Комітатського дому (жупанату) зібралися міські чиновники,

торично Червеницею називали не той район, що нині, а велику прикордонну ділянку навпроти – за нинішньою вулицею Запорізькою). Шахти на Червениці належали казні, матеріал з них купували переважно місцеві гончарі. Невелике приватне родовище глини було колись і на горі Кіш Зедемир (Kis-Zelemér) – в теперішньому мікрорайоні «Червениця».

Покладами високоякісного каоліну в Дубриничах у 1883 році зацікавилася відома фірма «Жолнаї», що й досі виробляє порцеляну. Однак їй не вигідно було возити матеріал так далеко до свого заводу у місті Печ, тож від планів там відмовилися. Можливо,

тиметься випуском мистецьких речей, а зосередиться виключно на ужиткових. Проблема полягала у тому, що для запуску такого підприємства потрібні були фахівці, яких у тодішньому Унгарі, де працювало кілька

віком від 13 років, які вміли читати й писати. На вечірній курс також могли записатися майстри-гончарі та їхні підмайстри, котрі прагнули покращити свої знання в галузі, навчитися грамотно створювати ескізи,

Підприємство почало роботу дуже жваво, швидко вийшло на ринок Франції та Італії. З дубриницького каоліну там виготовляли чудовий порцеляновий посуд, розписаний вручну. З червеницької глини робили кахлі для печей та камінів, садові скульптури, скульптури для фонтанів, декоративні садові вази, теракотове та майолікове оздоблення будинків (у тому числі й маскарони), статуетки угорських державних діячів і поетів тощо. На орендованій території з дозволу власника були зведені додаткові майстерні, великі печі з трубою заввишки 15 метрів. У Державному архіві Закарпатської області досі зберігаються проекти тих майстерень і креслення великих професійних печей. Для випалення кахель заводу використовували так

підприємці та активні громадяни, аби разом обговорити тему заснування в місті заводу кераміки. Кому першому належала ця ідея – невідомо, але вона була справді перспективною, адже всі передумови для цього місто мало: кілька родовищ глини неподалік; доступна деревина, необхідна у великій кількості для випалення виробів; вигідне географічне розташування, хороше транспортне сполучення. Активні пропагандисти цієї ідеї вважали, що новий напрям промисловості може позитивно вплинути на розвиток міста, зробити його одним із центрів виготовлення побутових та мистецьких речей із кераміки та порцеляни. Мовляв, люди живуть доволі бідно, процвітає трудова еміграція, тож треба шукати шляхи виходу з ситуації, дати людям можливість заробити вдома.

Навколо Ужгорода й у самому місті справді є чимало родовищ високоякісної глини. Історично найбільш відомим і значимим у ті часи було каолінове родовище в Дубриничах (тоді село офіційно звалось Берченіфолво), яке почали розробляти у 1846 році, постачаючи матеріал для виготовлення знаменитої віденської кераміки (каолін з Дубриничів після випалювання при температурі 1500-1600 °C без будь-яких домішок перетворювався на неймовірної краси і якості білосніжну порцеляну). Родовище ріоліту знаходилося біля нинішнього містечка Міхаловце. Здавна розвідана шахта була і в ужгородській Червениці (до слова, іс-

саме це й було тим поштовхом, який спонукав місцеву владу й активну інтелігенцію до ідеї створити тут власний завод з виготовлення кераміки. Задумка була справді цікавою, тож недовзі її вже обговорювали на засіданні Промислової палати в Кошші (Кошице), а згодом через чиновників вищого рангу довели до відома Міністерства сільськогосподарства, промисловості й торгівлі. Звіти надійшло прохання надати інформацію про те, скільки родин у місті займається гончарним промислом, якими є джерела сировини, які вироби виготовляються і в якій кількості, що і де найкраще продається тощо. Занепокоїлася можливість отримати конкурента навіть фабрика «Жолнаї», тож із міністерства їй нібито пообіцяли, що нове підприємство не займа-

гончарів, просто не було. Аби їх підготувати, місто запропонувало міністерству відкрити з осени 1883 року школу кераміки. Міністерство допомогло меблями й устаткуванням, міська влада орендувала будівлю та спільно з Промисловою палатою зобов'язувалася фінансувати подальшу діяльність навчального закладу – й так у грудні 1883 року перші 26 учнів школи кераміки стали до навчання.

Де працювала ця школа

працювати з професійними печами тощо. До речі, першу піч для випалення кераміки побудували у дворі школи восени 1884-го, у листопаді вчитель Бернат Мілднер випалив там перший зразок кераміки.

Роки минали, навчання тривало, а завод кераміки в Унгарі так і не виріс зі стадії хорошої ідеї. Виглядало на те, що учні, яких випустила школа, так і не знайдуть собі тут роботи за здобутою професією. Тож у 1888

звані переривчасті печі, для порцеляни – муфельні печі. Розпалювали їх дровами.

Кваліфікованих робітників підприємству справді не вистачало, їх мусили запрошувати до міста здалеку. Тоді міністерство промисловості вимушене було визнати, що школа кераміки тут дійсно потрібна, й запропонувало її відновити, якщо комітат і міська управа візьмуть на себе її утримання. Йшлося про доволі значну суму і навряд чи школа б

тоді поновила роботу, якби частину витрат не погодився взяти на себе завод кераміки, зацікавлений у підготовці кадрів. Компроміс полягав у тому, що студенти, яким завод надав приміщення, вчителів і матеріали для навчання, мусили також працювати. За даними журналу «Мűvészeti Ipar», їх поділили на дві групи: одна тиждень навчалася теорії у класах, тоді як друга працювала у майстернях заводу, отримуючи за це третину зарплатні робітника. Через тиждень групи мінялися, таким чином поєднувалася теорія з практикою, студенти заробляли свої перші гроші, призначувалися до робочого розпорядку тощо.

Загалом про школу, відновлену за такою схемою на 3 випробувальних роки, варто написати окрему статтю, адже вона була справді чудовим фаховим закладом, у якому на високому рівні викладали професійні керамісти та академічні скульптори. Зараз же ми лише скажемо, що студенти багато допомагали заводу, розробляли для нього нові форми, проводили експерименти з матеріалами, температурами, кольорами, глазур'ю. Закінчення на наступній стор.

Az Ungvári Porcellán- és Agyag-ipar-Részvény-Társaság
 kitűnő minőségben készít és szállít 17-32-51
 terrakotta- és majolika-épület-díszítményeket,
 szökőkutakat, kerti szobrokat stb.,
 továbbá minden színű és kivitelű
 agyag- és majolika-hályhákat.
 Megrendeléseket rajzok után történő munkára elfogad
 a budapesti képviselőlet: VI. ker., Andrassy-út 30. sz., I. emelet,
 hol felvilágosítások nyerhetők. minták és készletek megtekinthetők.

Az ungvári agyagipari iskola növendékeinek munkái.

Роботи студентів школи, фото – з журналу «Мűvészeti Ipar», 1893

– достеменно невідомо. Для неї орендували будинок родини Черські (Черський), що з'явився десь біля єврейської лікарні, тобто в районі навпроти нинішньої обласної лікарні ім. А. Новака на Капушанській вулиці. Будинок був невеликий, але для такої кількості учнів підходив. Повний курс навчання у новій школі тривав 3 роки, до неї приймали хлопчиків

Реклама заводу (журнал «Építő Ipar», 1891 рік)

році міністерство оголосило про рішення закрити школу кераміки. Що ж робити з готовою базою? Ситуацію врятував лікар Андрій Новак, котрий дуже вболівав за те, аби місто не втратило здобуте. Він проводив активну переписку з підприємцями й зумів зацікавити двох у створенні майстерні на базі колишньої школи. 21 грудня 1888 року скульптор Янош Петрідес, котрий до того працював на фабриці «Жолнаї», у партнерстві з місцевим підприємцем Давидом Ілешем створили «Унгарський завод кераміки». Через рік він став акціонерним товариством «Унгарський завод порцеляни й кераміки» з центральним офісом у Будапешті.

Полянська сільська рада повідомляє про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки до містобудівної документації «Визначення планувальної організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану села Сусково, урочище «Лягер» для розміщення індивідуальних житлових будинків та об'єктів туристичної інфраструктури».

Ознайомитися із Заявою можна на сайті Полянської сільської ради за адресою: <http://polyanska-gromada.gov.ua>

Зуваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території подаються до виконавчого комітету Полянської сільської ради. Юридична адреса: 89313, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с.Поляна, вул. Духновича, 63, тел. (03133) 7-45-22

Відповідальна особа: Гайпел Віктор Тиберійович, e-mail: gaipe@ukr.net

• • •

Полянська сільська рада повідомляє про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки до містобудівної документації «Визначення планувальної організації та розвитку території, Уточнення положень генерального плану села Сусково, урочище «Полониці», площею 0,60 га, кадастровий номер земельної ділянки: 2124086900:03:001:0105».

Ознайомитися із Заявою можна на сайті Полянської сільської ради за адресою: <http://polyanska-gromada.gov.ua>

Зуваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території подаються до виконавчого комітету Полянської сільської ради. Юридична адреса: 89313, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с.Поляна, вул. Духновича, 63, тел. (03133) 7-45-22

Відповідальна особа: Гайпел Віктор Тиберійович, E-mail: gaipe@ukr.net

обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території подаються до виконавчого комітету Полянської сільської ради. Юридична адреса: 89313, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с.Поляна, вул. Духновича, 63, тел. (03133) 7-45-22

Відповідальна особа: Гайпел Віктор Тиберійович, e-mail: gaipe@ukr.net

• • •

Полянська сільська рада повідомляє про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки до містобудівної документації «Внесення змін в детальний план території з метою зміни цільового призначення земельної ділянки із земель наданих для будівництва та обслуговування індивідуального житлового будинку, господарських будівель і споруд до земель для будівництва та обслуговування багатоквартирного житлового будинку, площею 0,0800 га, кадастровий номер: 2124084401:06:001:0511 в с. Поляна».

Ознайомитися із Заявою можна на сайті Полянської сільської ради за адресою: <http://polyanska-gromada.gov.ua>

Зуваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території подаються до виконавчого комітету Полянської сільської ради. Юридична адреса: 89313, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с.Поляна, вул. Духновича, 63, тел. (03133) 7-45-22

Відповідальна особа: Гайпел Віктор Тиберійович, E-mail: gaipe@ukr.net

ІЗ ІСТОРІЄЮ ЧЕТВЕРТОЇ ШКОЛИ

знайомилися на відкритій екскурсії

Гідесою була відома журналістка Тетяна Літераті, котра розповіла історію будівлі, у якій зараз працює спеціалізована загальноосвітня школа №4 із поглибленим вивченням словацької мови.

Споруда на площі Жупанат-Ській в обласному центрі Закарпаття є пам'яткою архітектури місцевого значення. Її звели у 1903 році за проектом угорського архітектора Шому Пеца – викладача Будапештського технічного університету, відомого архітектора Угорщини.

Будівля нинішньої ЗОШ №4 має цікаву історію, тут змінилося багато навчальних закладів: реальна школа для хлопців, публічна горожанська школа для хлопців, змішана горожанська

школа з руською мовою викладання, руська гімназія тощо. Із 2011-го і дотепер тут діє школа зі словацькою мовою навчання.

Учасники екскурсії минулої неділі оглянули будівлю, класи, спортивну залу, подвір'я, підвали, мали змогу порівняти, якою школа була колись і якою є зараз.

Безкоштовну екскурсію провели у межах проекту «Вільні екскурсії». До слова, цьогоріч проекту – вже 10 років.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП «Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 5 по 11 жовтня ПИШЛИ ІЗ ЖИТТЯ 13 УЖГОРОДЦІВ:

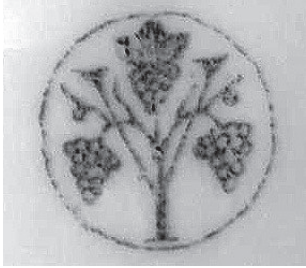
- Лещинський Олександр Оскарівич 1989 р.н.
- Воробйов Геннадій Анатолійович 1951 р.н.
- Брінкач Стефан Стефанович 1949 р.н.
- Курта Тетяна Ісаківна 1932 р.н.
- Журавська Магдаліна Іванівна 1946 р.н.
- Щербаков Ігор Євгенович 1966 р.н.
- Лавришинець Олена Іванівна 1936 р.н.
- Аміт Віталій Євгенович 1971 р.н.
- Ластовецька Олена Іванівна 1946 р.н.
- Шмирнова Людмила Степанівна 1953 р.н.
- Срібна Вероніка Яношівна 1943 р.н.
- Повольська Тамара Володимирівна 1953 р.н.
- Головей Володимир Степанович 1983 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

ЯК У МІСТІ ВІДКРИЛИ ЗАВОД ПОРЦЕЛЯНИ Й КЕРАМІКИ

Початок на попередній стор.

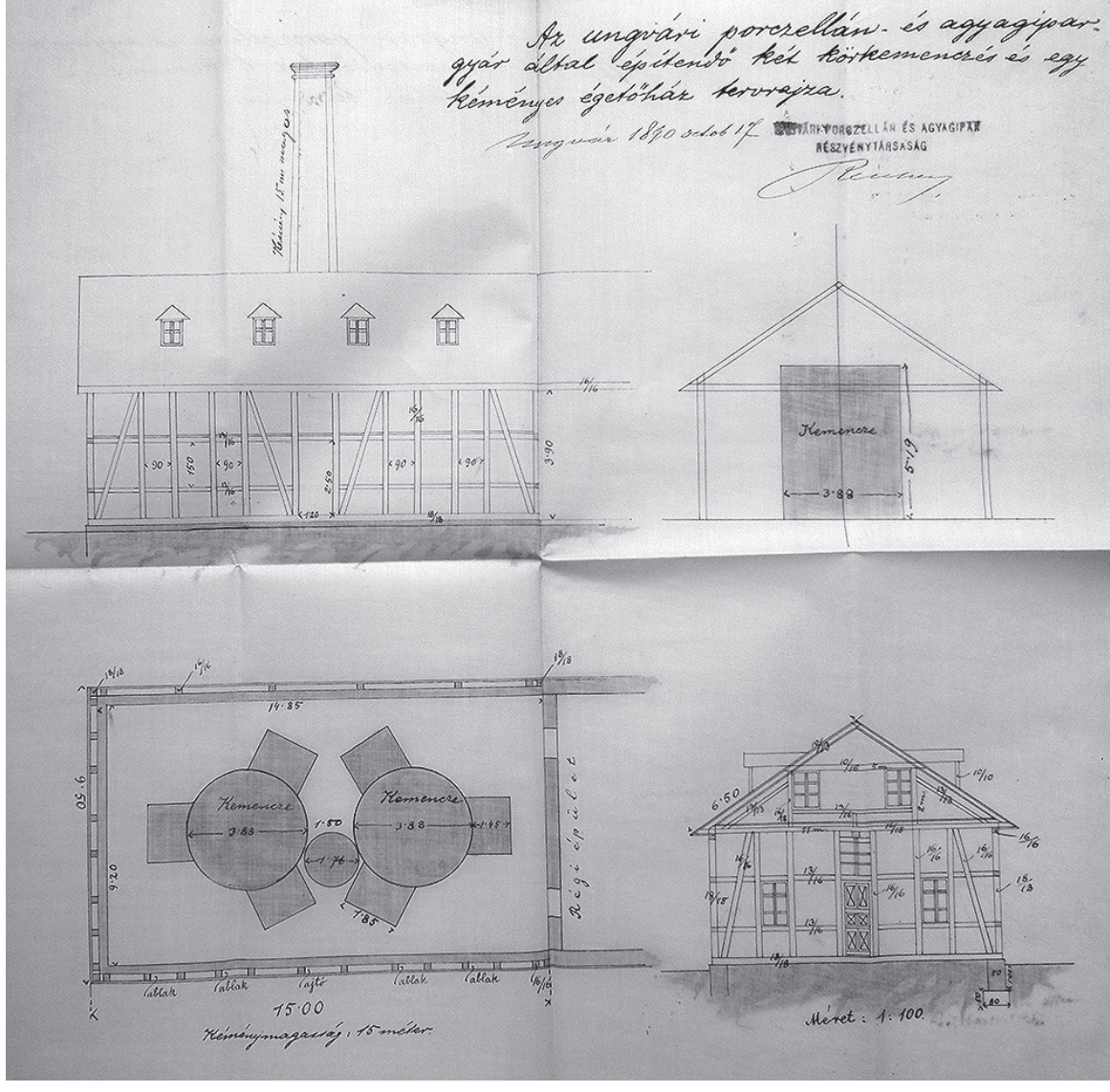
Щодо підприємства, то про обсяги його виробництва можемо взяти інформацію з публікації газети «UNG» за квітень 1893-ого, де повідомлялося, що у будапештському офісі з початку року було продано вже близько 600 кахельних грубок та камінів(загалом за рік продавали близько 1500). З них частина поїхала до Болгарії, незабаром планувалася відправка партії до Туреччини. Також того року підприємство виграло конкурс на облаштування кахельними печами нової будівлі гімназії (нині – будівля хімічного факультету УжНУ). Можливо, у старих ужгородських будинках десь ще стоять кахельні печі, виготовлені цим заводом. Для місцевих на підприємстві діяла велика знижка на печі з трохі бракованими кахлями (брак не впливав на якість кахель, йшлося про змазаній візерунок чи колір), тож у місті мати грубку від заводу міг собі дозволити майже будь-хто.

ті часи на заводі працював Єно Форкошгазі (Фішер) – знаний кераміст, майстер у третьому поколінні Фішерів. До того Форкошгазі навчався і працював на кращих підприємствах Франції, Англії та Німеччини, тож до нашого міста він уже приїхав із солідним багажем умінь. Вважається, що порцеляновий посуд унгарського заводу виготовлявся саме ним і під його керівництвом.

Поворотна подія в історії підприємства трапилася в ніч з 10 на 11 травня 1895 року. Несподівано у приміщенні, де зберігали і колоди дрова для розпалювання печей, спалахнув вогонь. Вже за хвилину палали майстерні, пожежа перекинулася на цехи, де виготовляли кахельні печі. Горіло все, а найприкріше, що горіли форми, з яких на заводі виготовляли вироби. З другої ночі до сьомої години ранку пожежники і небайдужі сусіди гасили полум'я, на ранок уся територія заводу була суцільним задимленим згарищем. Незважаючи на це, правління акціонерного товариства спершу повідомило у пресі, що планує відбудувати завод і з огляду на велику кількість замовлень перетворить уцілілі склади на майстерні, аби, наскільки це можливо, продовжити роботу.

Але згодом правління вирішило не вкладати гроші у відбудову. В червні 1895 року завод вирішено було закрити. Це було великим ударом для міста, яке втратило одне з найбільших підприємств, без роботи залишилися 66 працівників-чоловіків, 4 працівниць-жінок, 30 працівників-дітей. Школу кераміки тоді вдалося врятувати, вона спершу переїхала до

Проект будівлі, в якій розміщувалися печі для випалення продукції, 1890 рік (фонди Державного архіву Закарпатської області)

оренованого будинку Ліпота Вайнбергера на Капушанській вулиці, де проводилися обмежені заняття через відсутність майстерень, а у 1899 році для її потреб придбали старий готель «Паннонія».

У наступні роки завод із ви-

готовлення керамічних виробів у місті неодноразово хотіли відновити. Влітку 1897 року було створено нове акціонерне товариство заводу кераміки, яке одностоголоно обрало головою місцевого підприємця Ізідора Гелшеї Гутманна. Але до кінця

Першої світової війни далі виготовлення цегли це підприємство не пішло, не змогли у подальші роки повторити успіху старого заводу й інші подібні місцеві підприємства.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
"Про Захід"

ГОРОСКОП

ОВЕН

Тиждень матиме мелодраматичний відтінок. Можливі труднощі у стосунках із близькими, сварки, розриви, скандали. Вам буде важко на душі, але не слід піддаватися смутку. Тримайте себе в руках.

ТЕЛЕЦЬ

Не квапте подій – і ваше терпіння буде винагороджене. Зможете використати вміння розуміти почуття і думки інших для отримання вигоди.

БЛИЗНЯТА

Емоції під контролем, що дозволить вам не розкиснути у потрібний момент. Приділіть час роздумам про ті стосунки, які маєте, про їх місце і роль у вашому житті.

РАК

Безліч дрібних справ і розбіжностей. Проблема в тому, що ви матимете масу ідей та планів, але взятися відразу до всього не вдасться, тож доведеться робити серйозний вибір.

ЛЕВ

Тиждень сприяє фінансовому збагаченню. Все, до чого візьметесь, принесе хоч невеликий, але стабільний дохід. Такі сюрпризи потішать і вас, і ваших близьких. На вихідні заплануйте поїздку десь за місто – це зніме стрес і втому.

ДІВА

Аби не довелось носитися скрізь і всюди, робіть те, що відкладати більше не можна. Людям із нестійким характером краще звернутися по допомогу.

ТЕРЕЗИ

Гарний тиждень для людей цілеспрямованих, працелюбних і вольових. Можете сміливо братися до будь-якої роботи. Близькі люди потребуватимуть вашої підтримки – не відмовляйте.

СКОРПІОН

Більшість із ваших планів будуть реалізовані саме цього тижня. У стосунках стримуйте свою ревниву натуру, можливі конфлікти вдома, на роботі та з друзями через зайву недовірливість і підозрливість.

СТРИЛЕЦЬ

Буде багато руху та виплеску енергії, але цілі неясні. Через це страждає робота і справи, до яких беретеся. Сядьте і спокійно обдумайте, що вам потрібно, яку саме мету переслідуйте і чого хочете досягти.

КОЗОРІГ

Чудовий тиждень. Не бійтеся здійснювати те, що хочете. Навіть як щось не йде на лад, – не страшно. Пам'ятайте: все, що робиться, – на краще.

ВОДОЛІЙ

Всі питання, найімовірніше, вирішаться з вигодою для вас. Ваші приховані здібності дозволять не втратити того, що вже маєте, і придбати те, що ви обов'язково повинні мати. Не купуйте дешевих речей.

РИБИ

Ставте реальні цілі – тоді не доведеться згодом рвати на собі волосся від розчарування. Знайдіте справжніх однодумців і нових друзів, а робота потішить підвищенням зарплати або посади.

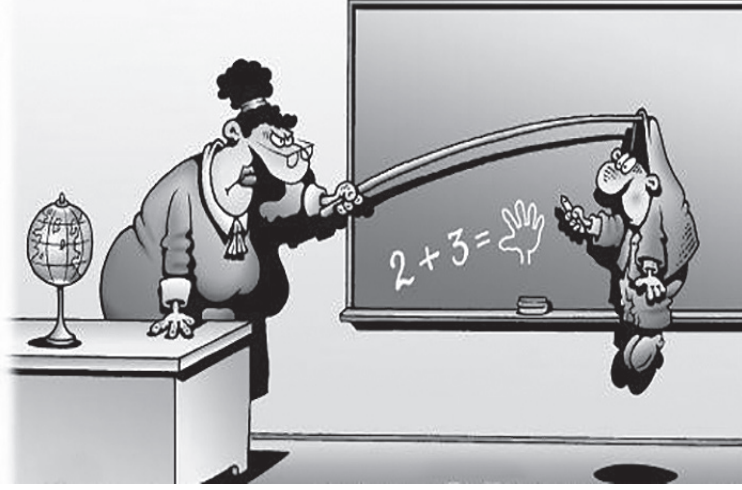

АНЕКДОТИ

Відповідаючи на запитання дружини: «Ну що б ти без мене робив?», найскладніше – мрійливо не посміхнутися.

Олімпійське гасло "Швидше! Вище! Сильніше!" придумав той, у кого дуже сильно свербіла спина.

– Захотілося уваги, кохання, ласки? Не погодує кота...

Учені довели, що найбільше вітамінів міститься в аптеках.

На лекції нетверезий професор показував електромагнітні хвилі. Половина студентів їх побачила...

Коли приношу гарні білі гриби з лісу, то завжди показую їх чайному грибу в банці. Аби він знав, яким колись був і до чого призводять лінощі.

– Так, шановний, у вас температура – тридцять дев'ять і дев'ять, – сказав лікар хворому спортсмену.

Той у відповідь прошепотів: – А який світовий рекорд?

А засмічувати нашу мову ін-

земними словами – це моветон чи просто не комільфо?

– Розо Броніславівно, вашого чоловіка немає вдома? То я зайду? – Сьомо, я тобі що, повія? – Бог із вами, Розочко, а хто каже за гроші?

Після того, як учень хитромудро вилаявся на уроці, учитель праці вигнав його зі словами:

– Іди. Я навчив тебе всьому, що знаю...

Ходив нещодавно у поліклініку, потрапив до хамуватого лікаря, який виписав якісь ліки "для галочки" і відпустив.

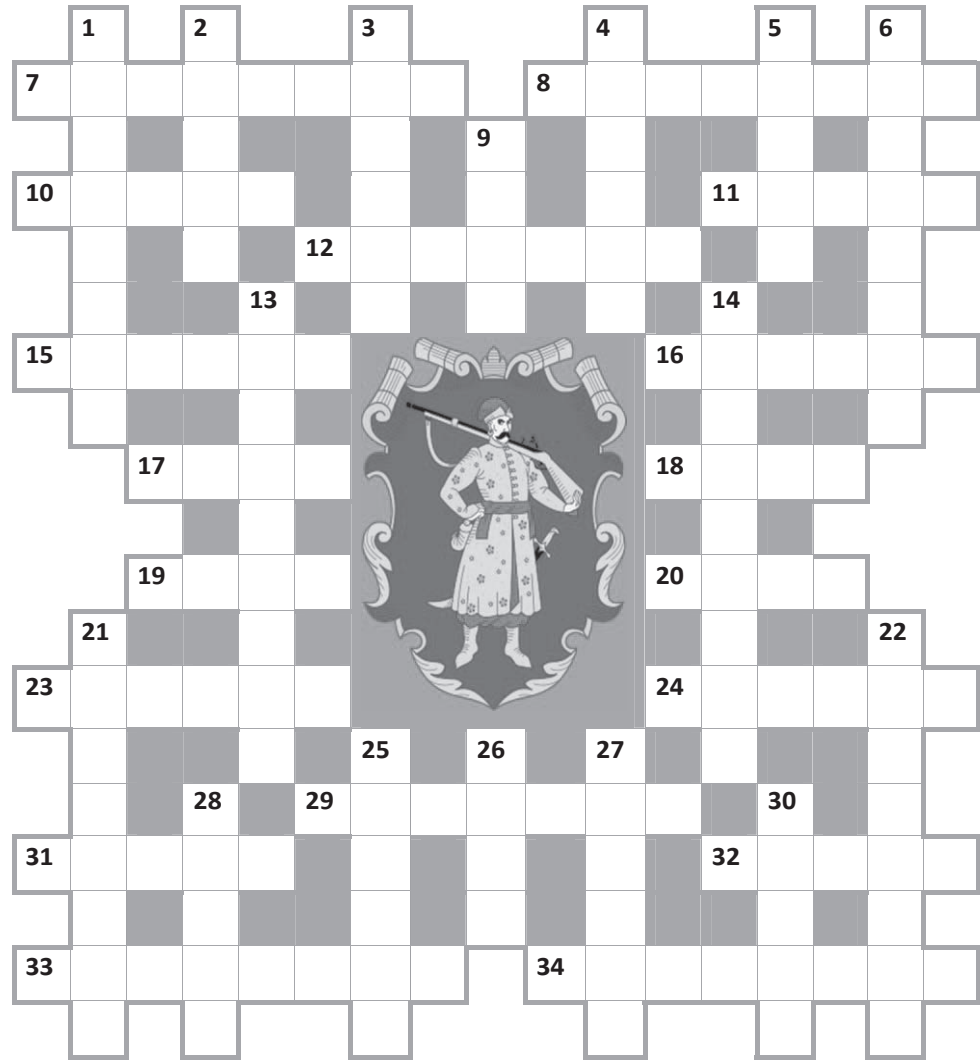
Вирішив сходити до платної клініки. І... потрапив до того ж самого лікаря! Чемний, приємний, уважний, співчутливий чоловік. Правда, виписав те ж саме...

– Чому ти так багато п'єш? – Щоб забути. – Забути що? – Чесно кажучи, я не пам'ятаю.

По горизонталі: 7. «Покрова свята і ... святе, Бо нам бережуть Україну. Напевно нам Богом і дані на те, Щоб мали єдину родину» (В. Назарук). 8. Назва міста Константинополя – столиці Візантійської імперії, в якій відбулася подія Покрови Пресвятої Богородиці 910 року. 10. «Під Твій Покров святій, Діва Свята, Прийми дітей своїх, о, Всеблага, ..., наш покров, На поміч все готов! Марія, наша любов!» (з пісні). 11. «Лицар наш Богу Іван – Світлий ..., гнучкий стан, На коні літав, як птах, Мав по шаблі у руках, Ними вправно фехтував». 12. «Ми віримо піднімється ... – І зацвіте нарешті рідний край! Ми козаки, ми – Україні діти! Ти разом з нами пісню цю співай» (з пісні). 15. У султанській Туреччині – солдат регулярної піхоти, створеної з полонених християн, обернених в мусульманство. 16. В козацьких військах особа офіцерського чину, вибрана козаками або призначена гетьманом. 17. Козацьке прислів'я: «Язик, як шабля, шабля, як ...». 18. «О, Мати Божа! До Тебе в небо, ми ... зносим, Прийми нас, Мати, під свій Покров!» (з пісні). 19. Покрова Пресвятої Богородиці – козацьке свято, а водночас і ..., коли вшановуємо захисників України. 20. «Встала в небі ... вчорова, Та й за руки веде зорченят. Будь здорова, Козацька Покрово! – Найдивніше з осінніх свят» (В. Коломієць). 23. «Благословенна Ти, збережи нас від зла і марноти. Мати світла, Ти ... всіх – І на землі, і на небесах!» (з пісні). 24. Урочистий похід, виїзд гетьмана з козаками-вершниками. 29. «... козацтво з небес берегла, Дала йому силу й звияти. Ніколи козак не чинив людям зла І хай майорять слави стяги». 31. «Ти моя Мати, Царице Небесная, Ти мій Покров! Ти ... моя! Коли на серці важко і боляче, На поміч прийди, о Заступнице моя» (з пісні). 32. Президент України, який своїм указом від 7 серпня 1999 року, встановив, що свято Покрови в Україні відзначається, як День Українського козацтва. 33. Князівство на території Росії, засноване ханом, тільки 1277 року. І входило в склад Золотої Орди. 34. Окраїна Константинополя, відома церквою Богородиці, де 910 року відбулося знамените явище Богоматері віруючим.

По вертикалі: 1. Холодна зброя козаків у вигляді ножа, насадженого на довгий дерев'яний держак. 2. «Що розказував нам батько, не забудь до скону, Про Покрову, Богу ..., про святу ікону» (Д. Білоус). 3. «Діво Маріє! Ясна Мати Божа! Ти між святими, наче ... гожа: З небесного святого городу, Поклін Тобі від нашого народу» (з пісні). 4. «Церква Покрови – козацька святиня, Дух, а не ... в ній був головним. Церква Покрови – не страх, а бажання бути з Царицею неба завжди». 5. «Своїм святам могутнім Омофором. Подай козацьким дітям захист знов. Хай начувається поганій ..., Хай йде додому, звідкіля прийшов». 6. Особа, що зберігала й носила козацький прапор. 9. «Свята Покровонько, як мати, Ти нам дитинство зігривай, І українську нашу хату, І наш веселий рідний ...!» (Б. Чепурко). 13. «То Покрова – ... православних, То богиня-помічниця запорожців славної» (О. Лупій). 14. Навазний гетьман Лівобережної України 1722-1724 років, зображений на іконі «Покров Богородиці», яка зберігалася в Покровській церкві міста Новгород-Сіверський на Чернігівщині. 21. Додаткова до панщини феодальна повинність по будівництву і ремонту шляхів та панських будинків. 22. «Була колись Україна, Були українські ..., Лиш Катерина, вражая мати, Розбила Січ, зруйнувала» (козацький плач-молитва). 25. «А ми, люди, всі християни, До Бога всі ударяймо, – Матері Божій Почаївській ... всі воздаймо». 26. «Не на те родились ми,

КРОСВОРД "КОЗАЦЬКА ПОКРОВА"

щоб в неволі скінти, Щоб судилось дітям рабство та ..., – Ми, на посміх світу, не потерпим гніту, Ми на глум свободу нашу не дамо!» (запорозький марш). 27. «Родшая ..., нетлінний цвіте, Зглянься, о, зглянься на Твої діти, Маріє, наш Покров, на поміч все готов! Маріє, Наша Ти любов!» (з пісні). 28. Самійло ... – козацький отаман, старший війська Запорозького 1599-1602 років. 30. Науково-культурно-освітній заклад, в якому зберігаються пам'ятки національної і світової історико-культурної спадщини.

Підготував Мар'ян Слоцький

ВІДПОВІДІ: По горизонталі: 7. Козацтво. 8. Константинополь. 10. Покров. 11. Лицар. 12. Фехтував. 15. Піхота. 16. Гетьман. 17. Прислів'я. 18. Покров. 19. Покров. 23. Цариця. 24. Заступниця. 31. Мати. 32. Покров. 33. Козацьке свято. По вертикалі: 1. Омофор. 2. Прапор. 3. Кавчик. 4. Кавчик. 5. Бор. 6. Хоружий. 9. Краї. 13. Захисник. 14. Поворот. 21. Шляхок. 22. Шляхок. 25. Покров. 26. Покров. 27. Світло. 28. Кішка. 30. Музей.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3. Тел./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA 653123780000026004246173001 у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 312378, код ЄДРПОУ 25439910. Номер видруковано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua. Тираж 1500 екз. Замовлення № 1838.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" для індивідуальних передплатників – 41807, для юридичних осіб – 01807.